

Kommunfullmäktiges jämställdhetsutskott**Tid:** Torsdagen den 11 juni 2020 kl. 9:00-11:45**Plats:** Esplanaden**Beslutande:** Charlotta Westerlund (S), ordförande
Solveig Granberg (C), vice ordförande
Andreas Sjögren (S)
Mehrana Bassami (S)
Gudrun Nordborg (V), via länk
Elmer Eriksson (M), via länk
Carinne Sjöberg (L)**Övriga deltagare:** Se sidan två**Utses att justera:** Solveig Granberg**Sekreterare:** ..... §§ 18-26
Benny Fransson**Ordförande:** .....
Charlotta Westerlund**Justerare:** .....
Solveig Granberg

BEVIS**Justerat protokoll har offentliggjorts genom anslag**

Organ: Kommunfullmäktiges jämställdhetsutskott

Sammanträdesdatum: 2020-06-11

Anslaget har satts upp: 2020 - -

Anslaget tas ner: 2020 - -

Förvaringsplats: Kommunledningsstaben

Underskrift: .....
Benny Fransson

Övriga deltagare

Ej tjänstgörande ersättare

Alice Nikmanesh (MP)

Tjänstemän

Annika Dalén, övergripande planering

Linda Gustafsson, övergripande planering

Benny Fransson, sekreterare

Beslutsärenden

§ 18

Diariennr: KS-2020/00465

FÖP Sävar yttrande JUSK 2020

Beslut

**Jämställdhetsutskottet beslutar
att anta förslag till yttrande**

Ärendebeskrivning

Det reviderade planförslaget ska skapa förutsättningar för att stärka Sävars roll som naturnära centralort och visa på utvecklingen av en attraktiv livsmiljö i ett framtida större Sävar. Med planförslaget ges fler möjlighet att bosätta sig och bedriva verksamhet i Sävar. Potentialen för service, folkliv och kollektiva resmöjligheter ökar med ett centralt placerat resecentrum längs Norrbotniabanan som kopplar till befintligt centrum. Här sätts även fokus på naturområden som Sävarån och Pålböleområdet och sociala värden, mötesplatser och barn och ungas perspektiv – viktiga för Sävars framtida utveckling.

Jämställdhetsutskottets yttrande

Jämställdhetsutskottet yttrade sig i tidigare samråd för FÖP Sävar (Diariennr: KS-2020/00465, beslut 2018-08-30) I det tidigare yttrandet lyfte jämställdhetsutskottet att delarna kring social hållbarhet var välutvecklade och vikten av att ha fokus på hållbara transporter och en mobilitet som fungerar för olika personer i olika skeden av livet är central.

I det nya planförslaget som jämställdhetsutskottet nu yttrar sig på finns en av trafikverket förordad spårdragning samt föreslagen placering av resecentrum.

Tågtrafik i Sävar är avgörande för Sävars utveckling och för att skapa en möjlighet till olika typer av liv i Sävar där tillgång till bil inte är avgörande. Med fokus på blandad bebyggelse kan detta också skapa förutsättningar att Sävar får en blandad befolkning och utökar ex. sin andel unga mellan

18-24 år som bor i Sävar, något som är viktigt för möjligheter att skapa ett socialt hållbart samhälle där invånare med olika bakgrund, erfarenheter och kompetenser möts.

Det är av vikt att ett resecentrum som placeras i Sävar omges av liv och rörelse och att det blir en attraktiv plats för att öka känslan av trygghet för såväl kvinnor som män, unga och äldre. Jämställdhetsutskottet ser en risk med att resecentrum placeras i anslutning till industriverksamhet som minskar möjligheten till insyn och överblick och som kan göra platsen till en statisk plats under stora delar av dygnet.

Planförslaget lyfter på s.15 riktlinjer för Sävar resecentrum, vilka är centrala för att tågtrafiken ska användas av närboende i Sävar.

Jämställdhetsutskottet vill särskilt lyfta vikten av att skapa flöden till och från resecentrum som upplevs trygga och säkra samt att skapa en levande miljö som möjliggör för personer att använda tågtrafik under olika tider på dygnet och en så gen resa som möjligt med fokus på hela resan.

Möjligheten för bra anslutning till resecentrum via cykel, gång samt de som pendlar från orter utanför Sävar är centrala. Ett önskvärt scenario för resecentrum är att det blir en plats som upplevs som tillgänglig och trygg och där det finns ett fokus på hela resan.

Beslutsunderlag

Fördjupning för Sävar med miljökonsekvensbeskrivning MKB – samrådshandling mars 2020

Beredningsansvariga

Linda Gustafsson

Beslutet ska skickas till

Elin.lindqvist@umea.se

§ 19

Diarienum: KS-2019/00245

**Framtagande av ny avfallsplan
(resurshushållningsplan)****Beslut**

**Jämställdhetsutskottet beslutar
att anta förslag till yttrande**

Ärendebeskrivning

Umeå, Bjurholm, Vindeln, Vännäs, Nordmaling och Robertsfors kommuner har på uppdrag av Umeåregionrådet tagit fram en gemensam avfallsplan, med titeln *Avfallsplan för Umeåregionen – resurshållning för ett cirkulärt samhälle*. Genom mål och åtgärder i avfallsplanen ska avfallsmängderna minska, återvinningen öka och miljöpåverkan från avfallet minska. Avfallsplanen lägger grunden för en inriktning mot ett mer hållbart samhälle där användning av resurser och hantering av avfall bygger på principer om cirkulär ekonomi.

Planen innehåller tre övergripande mål för avfallshanteringen som anger inriktningen på längre sikt och som är vägledande för alla som ger upphov till avfall. Avfallsplanens övergripande mål är:

- Minska avfallsmängderna
- Öka återvinningen
- Minska miljöpåverkan

I bilagan handlingsplan presenteras åtgärder för att uppnå målen i avfallsplanen.

Jämställdhetsutskottets yttrande

Jämställdhetsutskottet ser positivt på att en gemensam avfallsplan med tillhörande handlingsplan för Umeåregionens kommuner tas fram, och att fokus ligger på att bidra till ett mer cirkulärt samhälle under de kommande åren.

Den föreslagna planen med tillhörande bilagor har en tydlig struktur och kopplingar till relevanta övergripande mål och strategier på nationell och internationell nivå, däribland de nationella miljö kvalitetsmålen.

Jämställdhetsutskottet noterar att begreppet hållbarhet används återkommande i planen, bland annat i relation till FN:s globala hållbarhetsmål i Agenda 2030. Dessa mål formuleras i Agenda 2030 som integrerade och odelbara. Inget mål kan nås på bekostnad av ett annat – och framgång krävs inom alla områden för att målen som helhet ska kunna uppnås. Enligt den av kommunfullmäktige fastslagna strategiska planen för Umeå kommun för åren 2016–2028 består hållbarhet av fyra dimensioner - social, ekologisk, ekonomisk och kulturell hållbarhet.

Utskottet har förståelse för att det naturliga huvudsakliga fokuset i avfallsplanen ligger på den ekologiska och miljömässiga hållbarheten men önskar ändå att planen tydligare förhåller sig till även de andra dimensionerna av hållbarhet. Det är viktigt att inkludera de sociala aspekterna i avfallsplaneringen och skapa de förutsättningar som olika grupper av människor behöver för en hållbar avfallshantering. Här är analysmetoden Det könade landskapet en grund att utgå ifrån.

Jämställdhetsutskottet önskar därför att det tydliggörs att insatserna måste bygga på en social konsekvensanalys där kommuninvånarens olika behov och förutsättningar identifieras på ett sätt som möjliggör en målgruppsanpassning av åtgärderna.

I den föreslagna planen nämns fysisk planering som ett styrmedel som kommer att användas för att uppnå målen och genomföra åtgärderna i avfallsplanen. Här kan en sådan analys handla om till exempel hur olika människor rör sig, vilka som har tillgång till samlingsplatser och under vilka förutsättningar, var invånarna upplever otrygghet, och så vidare. På detta sätt kan åtgärderna utifrån planen bidra till att skapa förutsättningar för en socialt hållbar avfallshantering och i förlängningen ett socialt hållbart samhälle.

När det gäller information och kommunikation som också anges som ett viktigt styrmedel måste utformningen av insatserna bygga på tillgänglig

kunskap. Som exempel, i relation till de övergripande målen om att minska avfallsmängden och öka återvinningen, och de principer om cirkulär ekonomi som utgör grunden för planen, vet vi att kvinnor konsumerar något mer kläder än männen medan männen konsumerar mer sportutrustning samt hemelektronik (se rapporten *Konsumtionsbaserade utsläpp i Umeå kommun*, 2018). Vi vet också att medelålders män 35–64 år är den grupp som tycker att det är svårast att konsumera med miljöhänsyn medan kvinnor mellan 65 och 75 år ser bäst möjligheter, och 25 procent fler kvinnor än män anser att det är viktigt hur deras konsumtion påverkar miljön (se rapporten *Konsumenterna och miljön - Möjligheter att göra val med miljöhänsyn* från Konsumentverket 2018). En sifo-undersökning gjord 2018 på uppdrag av Tradera och Avfall Sverige visar att bland kvinnor i åldrarna 18–29 år uppger hela 45 procent att man är mer benägen att idag handla second hand än för tre år sedan, dubbelt så många som männen inom samma åldersspann. Genom att utgå från kunskapsunderlag där olika gruppers förutsättningar och behov identifieras har de informations- och kommunikationsåtgärder som implementeras större möjlighet att få genomslag.

Beslutsunderlag

Missiv Avfallsplan Umeåregionen

Avfallsplan för Umeåregionen – resurshushållning för ett cirkulärt samhälle

Handlingsplan med åtgärder

Nulägesbeskrivning

Nedlagda deponier

Uppföljning av tidigare avfallsplaner

Miljöbedömning (MKB) av avfallsplan för Umeåregionen

Beredningsansvariga

Annika Dalén

Linda Gustafsson

Beslutet ska skickas till

Yttranden skickas till elin.lindqvist@umea.se och märks med KS-2019/00245

§ 20

Diarienum: KS-2020/00355

**Remiss: Kulturpolitiskt program för Umeå kommun
2020–2030****Beslut****Jämställdhetsutskottet beslutar****att anta förslag till yttrande med den föreslagna kompletteringen och de redaktionella / språkliga ändringarna****Jämställdhetsutskottets beslutsordning**

Gudrun Nordborg (V), Mehrana Bassami (S) m fl. yrkar på att yttrandet kompletteras med följande text: ” Jämställdhetsutskottet vill lyfta att kvinnor som ensamstående försörjare uppvisar en hög ekonomisk utsatthet. Därför vill utskottet påvisa vikten av att lyfta målgruppen ensamstående föräldrar med särskild inriktning på ensamstående mödrar och deras barn när det gäller kulturens tillgänglighet.”

Gudrun Nordborg (V) yrkar på följande redaktionella/språkliga ändringar i beslutsunderlaget / i det kulturpolitiska programmet:

- Barnkonventionen innehåller artiklar, inte paragrafer (se SFS 2018:1197)
- Principen om armlängds avstånd är det gängse uttrycket, inte principen om en armlängds avstånd
- medborgare bör bytas till invånare

Ärendebeskrivning

Kommunfullmäktige beslöt 2019-06-17, då Kommunfullmäktiges mål och uppdrag till nämnderna fastställdes, ge kulturnämnden i uppdrag att utarbeta ett kulturpolitiskt program för perioden 2020–2030. Programmet ska omfatta hela Umeå kommun och beräknas antas av kommunfullmäktige under 2020.

Umeå kommuns kulturpolitiska program är ett av kommunens långsiktiga styrdokument och syftar till att ge umeborna en hög livskvalitet, stärka invånarnas engagemang och platsen Umeås attraktivitet.

Ett förslag till Kulturpolitiskt program är nu antaget av kulturnämnden för att skickas på remiss. Efter ett avslutande dialogmöte sker slutbearbetning inför beslut i kulturnämnd och kommunfullmäktige.

Jämställdhetsutskottets yttrande

Jämställdhetsutskottet välkomnar kulturnämndens ambition att genom sitt kulturpolitiska program bidra till en inkluderande demokratisk kommun som respekterar skilda uppfattningar och skapar utrymme för alla.

Jämställdhetsutskottet instämmer med och delar förslaget till kulturpolitiskt program vilket är välformulerat och välgrundat.

Det kulturpolitiska programmet genomsyras på ett föredömligt sätt av grundläggande värderingar om demokrati, öppenhet, delaktighet, jämlikhet och jämställdhet och en strävan efter lika möjligheter för alla att skapa och ta del av kultur. Dessutom påpekas av att kulturens uttrycksformer måste vara fria och oberoende från kommersiella särintressen och politiska påtryckningar, där tillämpningen av principen om armlängds avstånd är central. Jämställdhetsutskottet vill understryka vikten av att detta tydliggörande finns kvar i det kulturpolitiska programmet i sin slutgiltiga version.

Jämställdhetsutskottet vill lyfta att kvinnor som ensamstående försörjare uppvisar en hög ekonomisk utsatthet. Därför vill utskottet påvisa vikten av att lyfta målgruppen ensamstående föräldrar med särskild inriktning på ensamstående mödrar och deras barn när det gäller kulturens tillgänglighet.

Vad gäller själva formen för dokumentet önskar jämställdhetsutskottet en större tydlighet i strukturen. Programmet innehåller avsnitt om såväl grundläggande principer och övergripande visioner för kulturpolitiken (t.ex. kulturell välfärd, goda uppväxtvillkor för barn och ungdomar, eller konstnärlig frihet), som kulturverksamheter (t.ex. folkbibliotek, eller kreativa näringar och kulturentreprenörer), utan tydlig inbördes ordning

eller hierarki. En tydligare struktur skulle göra programmet mer lättöverskådligt.

Beslutsunderlag

Kulturpolitiskt program remissversion

Missiv kulturpolitiskt program Umeå kommun

Beredningsansvariga

Annika Dalén

Linda Gustafsson

Beslutet ska skickas till

umea.kultur@umea.se senast den 31 augusti 2020

Ange diarienummer KU-2019/00013 i ämnesraden

§ 21

Diarienum: KS-2019/00979

Policy och handlingsplan barnfattigdom**Beslut****Jämställdhetsutskottet beslutar****att anta förslag till yttrande med föreslagna redaktionella ändringar****Jämställdhetsutskottets beslutsordning**

Guðrun Nordborg (V) yrkar på att följande redaktionella ändringar görs i beslutsunderlaget: en justering på sidan 4 angående barnkonventionen som svensk lag. Det gäller för artiklarna 1 - 42, inte de resterande artiklarna i konventionen, se SFS 2018:1197.

Och på att första punkten i summeringen av förslag till genomförande på sidan 10 byter "strategin kring våld" till "handlingsplanen mot våld".

Ärendebeskrivning

Umeå kommunfullmäktige har ett mål om halverad barnfattigdom till 2020. I budget och planeringsförutsättningar för 2019 kopplas uppdrag om *Att ta fram en handlingsplan för att halvera barnfattigdomen till år 2020* till det strategiska utvecklingsområdet *Goda livsvillkor*. Arbetet med barnfattigdom kopplas samman med Umeå kommuns kommission för social hållbarhet inom fokusområdet *Barns uppväxtvillkor*.

Umeå kommuns arbete för halverad barnfattigdom ska utgå från ett helhetsperspektiv där tre ingångar samverkar och kompletterar varandra med insatser:

- Kompensatoriska insatser för att minska effekter av ekonomisk utsatthet bland barn och unga
- Insatser med fokus på ökade inkomster för grupper med svag anknytning till arbetsmarknaden samt utvecklat arbete med samverkan, samordning och innovation i de verksamheter som möter barn, unga och vårdnadshavare i ekonomisk utsatthet
- Långsiktiga insatser med fokus på en socialt hållbar stad med målet om en hållbar tillväxt

Jämställdhetsutskottets yttrande

Handlingsplanen med bilagor eftersträvar ett helhetsperspektiv på frågan om barnfattigdom, vilket görs på ett förtjänstfullt sätt. Handlingsplanen genomsyras också av en ambition kring samverkan mellan olika verksamheter och förvaltningar inom kommunen såväl som med universitetet, något som jämställdhetsutskottet ställer sig positivt till.

Som framgår i handlingsplanen uppvisar kvinnor som ensamstående försörjare en hög ekonomisk utsatthet, tillsammans med utlandsfödda föräldrar, vilket gör barnfattigdom till en i högsta grad könad fråga. Nationell statistik visar att 6,5% av barnen med en ensamstående mamma jämfört med 3,7% av barnen med en ensamstående pappa lever med en varaktig låg inkomststandard. Av de barn som lever med en ensamstående förälder lever 79% med en ensamstående mamma. (SCB, siffror för 2017).

Av de förvärvsarbetande personer som har sin arbetsplats inom Umeå kommun arbetar 17% inom de kommunala förvaltningarnas verksamheter. Av dessa utgör kvinnorna 71%. (Umeå kommuns statistikdatabas, siffror för 2018). Kommunen har således större möjligheter att påverka kvinnors arbetsvillkor än mäns. Jämställdhetsutskottet efterfrågar tydligare insatser som i relation till kommunens roll som arbetsgivare i en kvinnodominerad sektor i det lägre inkomstspannet i handlingsplanen med tillhörande aktivitetsplan.

Till handlingsplanen hör en bilaga med kunskapsöversikt och referenser. I den finns en rad förslag på konkreta insatser mot barnfattigdom (relaterade till t.ex. nivå på försörjningsstöd, kostnad för kollektivtrafik, översyn av tillgång till och inflytande över fritidsaktiviteter). Vissa av dessa återfinns i handlingsplanen med tillhörande aktivitetsplan, men ett flertal av dem saknas. Jämställdhetsutskottet önskar se en tydligare koppling mellan kunskapsöversikten och de insatser som föreslås inom kommunen.

Beslutsunderlag

Policy för halverad barnfattigdom, remissversion
Handlingsplan för halverad barnfattigdom, remissversion
Bilaga 1, Matris pågående aktiviteter
Bilaga 2, Översikt pågående aktiviteter
Bilaga 3, Aktivitetsplan
Bilaga 4, Kunskapsöversikt och referenser

Beredningsansvariga

Annika Dalén

Beslutet ska skickas till

ksdiarium@umea.se senast den 10 september 2020

§ 22

Diarienum: KS-2019/00614

Jubileum jämställdhet 30 år (jubileumsskrift)**Beslut**

Jämställdhetsutskottet beslutar att trycka av 200 exemplar av jubileumsskriften, inom ramen för budgeten för jubileumsåret 2019.

Jämställdhetsutskottets beslutsordning

Guðrun Nordborg (V) yrkar på att upplagan trycks i 200 exemplar i stället för de föreslagna 100 exemplaren då det kan ge en större spridning av skriften till en mindre kostnadsökning.

Ärendebeskrivning

Jämställdhetsutskottet avsatte enligt beslut 2019-01-24 totalt 300 000 kronor för uppmärksammande av jubileumsåret 2019. Av dessa var 165 000 avsatta för framtagande av en tryckt produkt som synliggör trettio års jämställdhetsarbete med fokus på exempel från verksamheter och genomförda projekt i Umeå kommun. Övriga medel gällde jämställdhetsskjutsar samt en samtalsserie på Kvinnohistoriskt museum.

Under föregående år upphandlades redaktörer till uppdraget och texter till skriften färdigställdes. Skriften är nu i den slutliga korrektionsfasen av layouten.

Då de slutgiltiga texterna blivit något längre än det ursprungliga upplägget, samt layouten inte följer en standardiserad mall utan anpassas efter varje reportage/text (se bifogade exempel) blir kostnaderna för layout och tryck något högre än ursprungligen budgeterats för.

Kostnaden för att trycka skriften ryms därför inte inom ramen för de medel som avsattes för ändamålet 2019. Även om skriften huvudsakligen kommer att distribueras digitalt finns ett värde i att trycka en mindre upplaga för att dela ut till utvalda intressenter, såsom nationella och regionala myndigheter och organisationer.

Följande prisuppgifter finns för tryck:

64 sid inlaga med utvik höger på mittuppslaget + 4 sid omslag

- Pris 100 ex: 17 800 kr ex moms
- Pris 200 ex: 24 800 kr ex moms
- Pris 500 ex: 34 800 kr ex moms
- Pris 1000 ex: 39 800 kr ex moms

Frakt tillkommer

Då det finns drygt 40 000 kronor kvar i den avsatta totalbudgeten för jubileumsåret som är reserverade och överförda till i år inryms kostnaderna för tryck inom denna ram.

Beslutsunderlag

Exempel layout jubileumsskrift

Beredningsansvariga

Annika Dalén

Linda Gustafsson

Informationsärenden

§ 23

Diariernr:

Bry dig-kampanjen med coronafokus

Beslut

Jämställdhetsutskottet har tagit del av informationen

att det genomförs två uppföljande insatser med sponsrade inlägg i sociala medier under sommaren enligt förslag från Gudrun Nordborg (V)

Umeå kommun har tillsammans med Länsstyrelsen Västerbotten, Region Västerbotten och Skellefteå kommun tagit fram en ny kampanjfilm inom ramen för Bry Dig.

Den är gjord av Länsstyrelsens kommunikatörer på uppdrag av oss med syfte att uppmärksamma våldsutsatthet i dessa tider av isolering.

Filmen förevisades ledamöterna och återfinns bland annat på Umeå kommuns sociala medier.

<https://www.youtube.com/watch?v=JXwvjj0fOys>

Jämställdhetsutskottets beslutsordning

Gudrun Nordborg (V) yrkar att det görs två uppföljande insatser med sponsrade inlägg i sociala medier under juli och augusti till en kostnad av cirka 2 000 kronor

§ 24

Diariernr:

Ekonomi - utfall 2019 + budget 2020

Beslut

Jämställdhetsutskottet har tagit del av informationen

Det ekonomiska utfallet för 2019 samt budget 2020 presenterades. Då det för tillfället är mycket sparsamt med utåtriktade insatser samt att resandet är mycket lågt så beräknas verksamheten även för innevarande år gå med ett visst överskott.

§ 25

Diarienum: KS-2020/00478

JUSK: Jämställdhetsmål i nämndernas verksamhetsuppföljning 2019 samt uppdragsplaner 2020

Beslut

Jämställdhetsutskottet har tagit del av informationen

Ärendebeskrivning

Jämställdhetsutskottet har fått en genomgång av samtliga nämnders verksamhetsuppföljningar för 2019 samt uppdragsplaner för 2020 med fokus på formuleringar kring jämställdhet och jämställdhetsmål.

För varje nämnd finns citat från löptexten i nämndernas respektive dokument, där kön och/eller jämställdhetsrelaterade frågor nämns, samt de resultatmål med jämställdhetsperspektiv som nämnden har satt. Med jämställdhetsperspektiv menas här resultatmål som relaterar till jämställdhetsfrågor och/eller innehåller könsuppdelad statistik.

Beslutsunderlag

Sammanställning uppföljning nämnder 2020

Beredningsansvariga

Annika Dalén

§ 26

Diarienum: KS-2019/00188

JUSK - Information om ärenden till kommunfullmäktige

Beslut

Jämställdhetsutskottet har tagit del av informationen.

Ärendebeskrivning

Genomgång av beslut fattade i kommunfullmäktige under första kvartalet 2020 med fokus på förekomst/frånvaro av jämställdhetsanalys.

Beslutsunderlag

JUSK uppföljning KF 2020 – kvartal 1

Beredningsansvariga

Annika Dalén